

چکیده

شیوه تدفین اموات در هر منطقه در نزد هر قومی از ویژگی های خاصی برخوردار است و از آنجائیکه شیوه تدفین برخاسته از تفکرات، عقاید و فرهنگ هر جامعه است، بنابراین با بررسی این شیوه ها می توان به شناسایی و بازسازی بیشتر فرهنگ جوامع باستان کمک کرد.

تدفین در گورستان نخل ابراهیمی به دو صورت گورخمره و گور گودالی انجام گرفته است. اکثر گورخمره های این گورستان، به جزء در یک مورد، از روی کف درون چاله تدفینی به شکل ایستاده قرار داده شده اند. چهره توپوگرافی طبیعی منطقه ای که گورستان نخل ابراهیمی در آن واقع شده است در شکل گیری الگوهای تدفینی در این گورستان تأثیر مستقیم گذاشته است. دور بودن این گورستان از مناطق کوهستانی باعث شد که از خمره برای جلوگیری از آلودگی خاک توسط جسد استفاده شود. شأن و پایگاه اجتماعی - اقتصادی متوفی، در فرهنگ تدفینی نخل ابراهیمی با کیفیت و کمیت اشیاء تدفینی و هدایای قبور، مرتبط بوده است. بعضی از گورخمره به دلیل ازدیاد اشیاء قبور، متعلق به افرادی بوده که از نظر ثروت از بقیه غنی تر و دارای پایگاه اجتماعی بالاتر بوده است. از جمله تفاوت هایی که میان تدفین گورخمره ای در این گورستان با دیگر تدفین های گورخمره در دوره پارسی است می توان به ایستاده بودن خمره های تدفین، استفاده از خمره های ویژه ذخیره مواد غذایی جهت دفن مردگان و تعبیه کردن یک منفذ مدور در انتهای بدنه در نزدیک کف جهت خروج خون آبه جسد اشاره کرد. علاوه بر تفاوت، شباهت هایی نیز بین تدفین گورخمره ای این گورستان با سایر تدفین های گورخمره ای دوره اشکانی وجود دارد که شامل استفاده از نقش مایه چلیپا به صورت برجسته بر روی گورخمره، استفاده از دو خمره برای تدفین و استفاده از درپوش های سفالی می شود. در گورستان نخل ابراهیمی فقط از درپوش های سفالی استفاده شده، این در حالی است که در سایر تدفین های گورخمره در دوره پارسی از درپوش های سنگی در کنار درپوش های سفالی استفاده شده است.

کلید واژه ها: نخل ابراهیمی، دوران پارت، تدفین، گورخمره، گور گودالی.